

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Факультет управління фінансами та бізнесу
Кафедра фінансового менеджменту**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри фінансового менеджменту
факультету управління фінансами та бізнесу
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол №1 від 27 серпня 2025 р.)

В. о. завідувача кафедр

Оксана ЗАХІДНА

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни *«Страхове регулювання та нагляд»*,
що викладається в межах ОПП
«Фінанси, митна та податкова справа»
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів із спеціальності
D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Львів 2025

Назва дисципліни	СТРАХОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Коперника, 3
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет управління фінансами та бізнесу, кафедра фінансового менеджменту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право», спеціальність: D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Викладачі дисципліни	Попович Дарія Володимирівна – доцент кафедри фінансового менеджменту Львівського національного університету імені Івана Франка, к.е.н., доцент
Контактна інформація викладачів	dariya.porovych@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації відбуваються у день проведення лекцій/семінарських занять, а також за попередньою домовленістю. Можливі он-лайн консультації через платформу Microsoft Teams. Для погодження часу он-лайн консультацій писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://financial.lnu.edu.ua/mahistr_upravlinnia-ta-administruvannia
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Страхове регулювання та нагляд» є дисципліною вільного вибору студента циклу професійної та практичної підготовки зі спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» для освітньої програми «Фінанси, митна та податкова справа», викладається у 3 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансфертною Системою ECTS)
Коротка анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Страхове регулювання та нагляд» спрямована на вивчення теоретичних і практичних засад державного регулювання та нагляду у сфері страхування. У межах курсу розглядаються правові основи функціонування страхового ринку, діяльність Національного банку України як мегарегулятора, механізми ліцензування та контролю страховиків, вимоги до платоспроможності й фінансової стійкості страхових компаній. Особлива увага приділяється міжнародним стандартам страхового нагляду, інтеграції України у світовий фінансовий простір, а також проблемам і перспективам розвитку системи страхового регулювання в умовах економічних та воєнних викликів.
Мета та цілі дисципліни	Метою навчальної дисципліни «Страхове регулювання та нагляд» є формування у здобувачів вищої освіти системних знань і практичних навичок щодо організації державного регулювання та нагляду у сфері страхування, розуміння сучасних підходів до забезпечення стабільності та прозорості страхового ринку, а також здатності застосовувати механізми регулювання у професійній діяльності. Цілі навчальної дисципліни: – сформувані у здобувачів вищої освіти розуміння ролі та значення страхового регулювання і нагляду в системі фінансового ринку України; – ознайомити з нормативно-правовою базою, що визначає діяльність страхових компаній та функції Національного банку України як мегарегулятора; – розкрити механізми державного контролю за діяльністю страховиків, включаючи ліцензування, нагляд за платоспроможністю та фінансовою стійкістю; – навчити застосовувати інструменти аналізу для оцінки ефективності

	<p>регулювання та фінансової надійності страхових компаній; – формувати навички критичного мислення щодо проблем і перспектив розвитку страхового ринку в умовах економічних та воєнних викликів; – забезпечити знання міжнародних стандартів страхового нагляду (зокрема, принципів IAIS та директив ЄС) та можливостей їх імплементації в Україні; – підготувати здобувачів вищої освіти до професійної діяльності у сфері страхового менеджменту, державного регулювання, консалтингу та фінансового аналізу.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Борисюк О. В. Страховий менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. 102 с. 2. Квасній Л. Г., Солтисік О. О. Страховий менеджмент : навч.-метод. посіб. Дрогобич : Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2024. 78 с. 3. Криленко В. І., Рудь І. Ю. Страховий менеджмент : опорний конспект. Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2020. 127 с. 4. Опальчук Р. М. Страховий менеджмент : навч. посіб. Київ : ЦП «Компринт», 2023. 251 с. 5. Страхове право : навч.-метод. посібн. [Електронне видання] / авт. кол.; за ред. Є. О. Харитонова, В. О. Токаревої; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2022. 136 с. URL: https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/755ca469-fdb3-4a5d-b432-b2ef99d9c4ed/content. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Біла книга «Майбутнє регулювання ринку страхування в Україні», НБУ. Київ, квітень 2020. 28 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/White_paper_insurance_2020.pdf?v=7. 2. Васильєва Т., Козьменко С., Козьменко О. Нові вектори розвитку страхового ринку України : монографія. Суми : «Університетська книга», 2022. 315 с. 3. Войтович В. М. Державне регулювання розвитку страхової систем в Україні : дис. ...д-ра екон. наук. : 08.00.08. Львів. 2023. 605 с. 4. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посібн. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с. 5. Карцева В. В., Прасолова С. П. Інститути міжнародного страхового ринку : навчальний посібник+навчальний тренінг. Київ : «SBA-Print», 2020. 568 с. 6. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький : ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307с. 7. Олійник О. В., Нагаєва Г. О. Страхування: навч. посібн. Харків : ХНАУ, 2020. 252 с. 8. Організаційно-правове забезпечення страхової діяльності в Україні: навч.-метод. посібник [Електронний ресурс] / [Є. О. Харитонов, О. І. Сафончик, О. С. Адамова та ін.]. Одеса : Фенікс, 2020. 121 с. 9. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text. 10. Попович Д. В., Біда М. С., Закорко К. К. Тенденції розвитку страхового ринку України в умовах воєнного стану. <i>Молодий вчений</i>. 2023. №3 (115). С. 110-114. 11. Попович Д. В., Бундз Н. Б., Іванків В. О. Проблеми та перспективи розвитку страхування кіберризиків на національному страховому ринку. <i>Молодий вчений</i>. 2023. № 4(116). С. 168-172. 12. Попович Д. В., Герило А. В., Костів М. Б. Особливості оподаткування страхового бізнесу на сучасному етапі. <i>Молодий вчений</i>. 2021. № 9(97). С. 61-65. 13. Попович Д. В., Гнатюк В. М. Сучасні аспекти взаємодії банків зі страховими компаніями. <i>Фінансовий простір</i>. 2024. №1-2(53). С. 218-226.

14. Попович Д. В., Михальчук С. В. Функціонування страхового ринку України під час війни. *Фінансовий простір*. 2024. №3-4(54). С. 183-189.
15. Попович Д. В., Пилат М. В. Фінансова безпека страхового ринку України в умовах дії воєнного стану. *Фінансовий простір*. 2023. №3(51). С. 116-132.
16. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 р. № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>.
17. Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 02.06.2011 р. № 3462-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3462-17#Text>.
18. Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 22.11.2023 р. № 3498-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3498-20#Text>.
19. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.09.2019 р. № 79-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20#Text>.
20. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.
21. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11.09.2003 р. № 1160-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>.
22. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2023 р. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.
23. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>.
24. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.
25. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.
26. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.
27. Про початок і ведення діяльності у сфері страхування і перестраховання (Solvency II) : Директива 2009/138/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 25.11.2009 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_039-09#Text.
28. Про пруденційний нагляд за інвестиційними фірмами та про внесення змін до директив 2002/87/ЄС, 2009/65/ЄС, 2011/61/ЄС, 2013/36/ЄС, 2014/59/ЄС та 2014/65/ЄС : Директива 2019/2034/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 27.11.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_030-19#Text.
29. Про розповсюдження страхових послуг (нова редакція) : Директива 2016/97/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 20.01.2016 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_049-16#Text.
30. Про страхування : Закон України від 18.11. 2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
31. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 р. № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.
32. Путівник для небанківських фінансових установ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Guide-book_for_non-bank_financial_institutions.pdf?v=7.
33. Ситник Н. С., Стасишин А. В., Попович Д. В. Страхування : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2025. 512 с.
34. Сосновська О. О. Страхування: навч. посіб. Київ : ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.

	<p>35. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с.</p> <p>36. Яворська Т. В. Державне регулювання страхового підприємництва в Україні : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 420 с.</p> <p>37. Popovych, D., Petko, S., Sytailo, U., Nazarkevych, I., Naumov, M. (2024). THE IMPACT OF THE INTERNET OF THINGS ON BUSINESS MODELS AND STRATEGIES. Pacific Business Review (International). A Refereed Monthly International Journal of Management, 17(5), 54–67. http://www.pbr.co.in/2024/2024_month/November/5.pdf. (WoS).</p> <p>Інтернет ресурси:</p> <p>1. Державна служба статистики України. <i>Офіційний сайт</i>. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/.</p> <p>2. Ліга страхових організацій України. <i>Офіційний сайт</i>. URL: https://uainsur.com/.</p> <p>3. Міністерство фінансів України. <i>Офіційний сайт</i>. URL: https://www.mof.gov.ua/.</p> <p>4. Моторне (транспортне) страхове бюро України <i>Офіційний сайт</i>. URL: https://mtsbu.ua/.</p> <p>5. Національна асоціація страховиків України. <i>Офіційний сайт</i>. URL: https://www.nasu.com.ua/.</p> <p>6. Національний банк України. <i>Офіційний сайт</i>. URL: https://bank.gov.ua/.</p> <p>7. Офіційне інтернет-представництво Президента України URL: http://www.president.gov.ua/.</p> <p>8. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: http://www.rada.gov.ua/.</p> <p>9. Форіншурер – Інтернет-журнал про страхування: www.forinsurer.com.</p>
Обсяг курсу	<p>Всього, денна форма навчання: 90 год (3 кредити системи ЄКТС).</p> <p>Аудиторні години: 24 з них:</p> <p>лекції 16 годин</p> <p>семінарські заняття 8 годин</p> <p>самостійна робота 66 годин (СРС – 46 год, індивід. завдання – 20 год)</p> <p>Всього, заочна форма навчання: 90 год (3 кредити системи ЄКТС).</p> <p>Аудиторні години: 12 з них:</p> <p>лекції 8 годин</p> <p>семінарські заняття 4 години</p> <p>самостійна робота 78 годин (СРС – 54 год, індивід. завдання – 24 год)</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти будуть:</p> <p>а) знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – теоретичні основи державного регулювання та нагляду у страховій сфері; – нормативно-правову базу України, що регулює страхову діяльність; – повноваження та функції Національного банку України як регулятора страхового ринку; – основні принципи ліцензування страхової діяльності; – механізми контролю за платоспроможністю, фінансовою стійкістю та резервами страховиків; – порядок звітності страхових компаній перед регулятором; – міжнародні стандарти страхового регулювання та нагляду (IAIS, директиви ЄС, Solvency II); – проблеми і виклики страхового ринку України та напрями його розвитку в сучасних умовах. <p>б) уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналізувати законодавчі акти у страховій сфері та застосовувати їх на практиці; – оцінювати фінансовий стан і платоспроможність страхових компаній; – визначати рівень страхових ризиків та можливості їх регулювання; – надавати пропозиції щодо удосконалення наглядової діяльності у страховій

	<p>сфері;</p> <ul style="list-style-type: none"> – використовувати міжнародний досвід у сфері страхового регулювання та адаптувати його до українських умов; – моделювати механізми взаємодії страховиків із регулятором; – критично оцінювати проблеми функціонування страхового ринку та пропонувати шляхи їх вирішення; – застосовувати набуті знання у професійній діяльності у сфері фінансів, страхування і державного регулювання. <p>Вивчення ОК сприяє розвитку таких soft skills: аналітичні навички, навички логічного та критичного мислення, комунікаційні навички, навички прийняття рішень, навички презентації результатів наукових досліджень.</p>
Ключові слова	Страхова компанія (страховик), державне регулювання, страховий нагляд, Національний банк України, Директива Solvency II, ліцензування, фінансовий моніторинг, капітал страховика, страхові резерви, фінансова надійність, фінансова стійкість, платоспроможність, страхові претензії, міжнародні стандарти страхового нагляду.
Формат курсу	Очний/заочний
Теми курсу	Див. СХЕМУ КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі потребують базових знань із таких освітніх компонент як «Фінанси», «Економіка підприємства», «Фінанси підприємств», «Менеджмент», «Страховання», «Фінансовий менеджмент», «Фінансова безпека держави», «Страховий менеджмент» та інших дисциплін, необхідних для сприйняття категоріального апарату цього курсу, розуміння наукових джерел з його проблематики.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p><i>Лекції</i> з презентаціями (інформативний метод, пояснювально-ілюстративний метод, методи аналізу і синтезу).</p> <p><i>Семінарські заняття</i> (тестові завдання, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, доповідь, дискусії, групові дискусії, ілюстрація, демонстрація).</p> <p><i>Самостійна робота</i> (поглиблене вивчення тем курсу).</p>
Необхідне обладнання	Наявність ноутбука, мобільного телефону чи планшета, мультимедійного проєктора, доступ до мережі Internet, звукового обладнання. Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Максимально можлива кількість балів за семестровий залік здобувача вищої освіти становить 100 балів.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> – семінарські заняття – 40% семестрової оцінки, максимальна кількість балів 40 (4 семінари по 10 балів); – самостійна робота – 30% семестрової оцінки, максимальна кількість балів 30 (опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, або участь у роботі конференцій, конкурсах наукових робіт, наукові публікації за темами ОК); – контрольна робота – 30% семестрової оцінки, максимальна кількість балів 30. <p>Отримання сертифіката про проходження он-лайн курсу, тренінгу, вебінару (онлайн – на платформах Prometheus, EdEra, COURSERA, Дія освіта та ін. чи оф</p>

лайн)) з дисципліни в рамках неформальної освіти, дає змогу для перезарахування балів з окремих тем ОК.

Загалом протягом семестру 100 балів.

Здобувачі зобов'язані дотримуватись термінів визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених ОК.

Академічна доброчесність: дотримання академічної доброчесності здобувачами, згідно «Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка» (http://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf) передбачає:

– самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

– посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

– надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відвідування занять: всі здобувачі мають відвідувати лекційні/семінарські заняття.

Література: здобувачі заохочуються до використання додаткових джерел літератури, яких немає у рекомендованих.

Політика виставлення балів: враховуються бали, набрані зі всіх видів передбачених робіт. При цьому обов'язковою є присутність на заняттях та активність здобувача під час занять; недопустимість пропусків; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, якщо це не пов'язано з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Критерії оцінювання знань за видами робіт:

Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях (4 заняття*10 балів =max.40 б.):

Бали поточної успішності за відповіді на семінарських заняттях

5 – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

4 – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні окремих питань недостатньо повно приводить аргументи, допускає окремі неточності та незначні помилки.

3 – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, володіє основним змістом тем з ОК під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання додаткової літератури, допускає окремі істотні неточності та помилки.

2 – здобувач фрагментарно, поверхово володіє навчальним матеріалом, під час усних виступів та письмових відповідей висвітлює матеріал без аргументації та обґрунтування, допускає суттєві неточності.

0-1 – здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі висвітлити зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускає суттєві помилки.

Бали поточної успішності за виконання тестових завдань на семінарських заняттях

10 тестових завдань*0,5 балів =max. 5 балів

Самостійна робота (СРС) складається з:

- питань, що виносяться на самостійне опрацювання і оцінюються під час поточного контролю теми на відповідному семінарському занятті;
- виконання комплексного індивідуального завдання кожним здобувачем згідно методичних рекомендацій, яке становить 30 балів.

Критерії оцінювання:

26-30 – робота виконана та захищена згідно графіка, містить послідовний та аргументований виклад матеріалу; розрахунки вірні, обґрунтований висновок.

21-25 – робота достатньо аргументована; алгоритм розв'язку вірний, однак допущені помилки при розрахунках, недостатньо обґрунтований висновок.

16-20 – робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог. Відповідь достатньо аргументована; алгоритм розв'язку вірний, однак допущені помилки при розрахунках, висновок необґрунтований.

11-15 – робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог. Порушено алгоритм викладу матеріалу або присутні помилки при розрахунках, відсутні висновки; обґрунтування відповіді є слабо аргументоване або в окремих аспектах алогічне.

6-10 – робота не захищена та виконана з порушенням термінів і вимог. Порушено алгоритм викладу матеріалу, присутні помилки при розрахунках, відсутні висновки; обґрунтування відповіді є слабо аргументоване і в окремих аспектах алогічне.

0-5 – робота не виконана.

Контрольна робота передбачає виконання 30 тестових питань (30*1 бал).

Поточний контроль			РАЗОМ – 100 БАЛІВ
Семінарські, практичні заняття	Самостійна робота студента	Контрольна робота (тести)	
40	30	30	

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти за результатами підсумкового контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
		Екзамен, диференційований залік	Залік	
A	90 – 100	5	відмінно	зараховано
B	81 – 89	4	дуже добре	
C	71 – 80		добре	
D	61 – 70		задовільно	
E	51 – 60	3	достатньо	
FX	21 – 50	2	незадовільно	незараховано
F	0 – 20	2	незадовільно (без права перездачі)	незараховано (без права перездачі)

**Питання до
контрольної
роботи**

1. Сутність і роль страхового регулювання в економіці.
2. Об'єкти та суб'єкти страхового регулювання.
3. Принципи організації страхового регулювання.
4. Види страхового регулювання: державне та недержавне.
5. Завдання системи страхового регулювання.

6. Вплив страхового регулювання на фінансову стабільність.
7. Ризики, що зумовлюють необхідність страхового нагляду.
8. Порівняння державного та саморегулювання страхової діяльності.
9. Регулювання страхового ринку як складова фінансової політики держави.
10. Основні напрями розвитку страхового регулювання в Україні.
11. Конституційні основи страхового регулювання в Україні.
12. Закон України «Про страхування»: структура та ключові положення.
13. Роль Цивільного кодексу у страхових правовідносинах.
14. Спеціальні закони у сфері страхування (ОСЦПВ, фінансові послуги тощо).
15. Підзаконні акти та нормативні документи НБУ.
16. Ліцензійні умови провадження страхової діяльності.
17. Законодавчі вимоги до платоспроможності страховиків.
18. Обмеження у діяльності страхових компаній.
19. Роль міжнародних угод у страхуванні.
20. Європейські директиви у сфері страхування (Solvency II).
21. Національний банк України як мегарегулятор.
22. Повноваження НБУ у сфері страхового нагляду.
23. Інструменти впливу НБУ на страховиків.
24. Функції Міністерства фінансів у страховій сфері.
25. Роль Антимонопольного комітету у страховій сфері.
26. Саморегулювні організації страховиків: завдання і значення.
27. Взаємодія НБУ з іншими державними інституціями при забезпеченні страхового нагляду.
28. Контроль за страховими посередниками.
29. Вимоги до корпоративного управління у страховика.
30. Порівняння української моделі страхового нагляду з моделями інших країн.
31. Порядок ліцензування страхової діяльності.
32. Перелік обов'язкових документів для отримання ліцензії.
33. Критерії відмови у видачі ліцензії.
34. Види страхових ліцензій.
35. Припинення та анулювання ліцензії.
36. Вимоги до мінімального статутного капіталу страховиків.
37. Правові обмеження щодо структури власності страховиків.
38. Вимоги до керівних органів страхової компанії.
39. Перевірка ділової репутації засновників і менеджменту страховика.
40. Контроль за зміною власників істотної участі страховика.
41. Поняття платоспроможності страховика.
42. Власні кошти страховика та їх структура.
43. Формування страхових резервів: принципи та методи.
44. Види страхових резервів.
45. Механізми контролю фінансової стабільності страховиків.
46. Поняття маржі платоспроможності.
47. Коефіцієнти та нормативи фінансової стійкості.
48. Використання міжнародних стандартів у регулюванні платоспроможності.
49. Роль актуарних розрахунків у забезпеченні надійності страховика.
50. Мета та завдання страхового нагляду.
51. Суб'єкти страхового нагляду в Україні.
52. Види страхового нагляду: попередній, поточний, наступний.
53. Методи здійснення нагляду.
54. Права та обов'язки органів нагляду.
55. Права та обов'язки страхових компаній під час перевірок.
56. Санкції у сфері страхового регулювання.
57. Підстави для застосування адміністративних стягнень.

58. Види заходів впливу, що застосовує НБУ.
59. Порядок оскарження рішень регулятора.
60. Системи страхового регулювання у країнах ЄС.
61. Особливості американської моделі страхового нагляду.
62. Стандарти IAIS (Міжнародної асоціації органів страхового нагляду).
63. Принципи Solvency I та Solvency II.
64. Підходи до регулювання в країнах із перехідною економікою.
65. Роль Європейського органу з нагляду за страхуванням (ЕІОРА).
66. Вимоги до фінансових груп у міжнародній практиці.
67. Порівняльна характеристика систем нагляду в різних країнах.
68. Міжнародний досвід боротьби з відмиванням коштів у страховій сфері.
69. Уроки для України з міжнародної практики страхового регулювання.
70. Вплив війни на регулювання страхового ринку України.
71. Актуальні виклики для страхових компаній у кризових умовах.
72. Перспективи впровадження європейських стандартів Solvency II.
73. Створення фонду гарантування страхових виплат.
74. Проблеми ліквідації та банкрутства страховиків.
75. Захист прав страхувальників.
76. Роль цифровізації у страховому регулюванні.
77. Кіберризиками у страховій сфері.
78. Регулювання страхових посередників (брокерів, агентів).
79. Вплив санкційної політики на страховий ринок.
80. Страхове регулювання як елемент фінансової безпеки держави.
81. Взаємозв'язок страхового регулювання і банківського нагляду.
82. Сучасні підходи до оцінки ризиків у нагляді.
83. Значення актуарної діяльності для регулювання.
84. Проблеми прозорості страхового ринку.
85. Регулювання перестраховування в Україні.
86. Податкові аспекти страхового регулювання.
87. Особливості регулювання іноземних страховиків.
88. Виклики інтеграції України у світовий страховий ринок.
89. Інструменти раннього реагування регулятора.
90. Вимоги до звітності страховиків.
91. Взаємодія регулятора зі споживачами страхових послуг.
92. Шляхи удосконалення страхового регулювання в Україні.

Опитування

Анкету-оцінку з метою оцінювання якості викладання курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Вид навчальної діяльності Л (ПР/СЗ, СРС), год.	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання
за розкладом	<p>Тема 1. Сутність та значення державного регулювання страхового ринку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та необхідність державного регулювання страхової діяльності. 2. Цілі, завдання та функції регулювання у страхуванні. 3. Принципи державного нагляду у страховій сфері. 4. Світова практика регулювання страхових ринків. 	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	<p>Тема 1. Сутність та значення державного регулювання страхового ринку</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність державного регулювання страхового ринку. 2. Основні цілі та завдання державного регулювання страхового ринку. 3. Порівняння регуляторних моделей у різних країнах (США, ЄС, Україна). <p><i>Дискусія:</i> «Чи можливе функціонування страхового ринку без регулятора?»</p> <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте основні причини необхідності державного регулювання страхового ринку. 2. У чому полягають відмінності між прямим та непрямим регулюванням? 3. Порівняйте функції держави у регулюванні страхового ринку України та країн ЄС. 	Семінарське заняття 1 год СРС 6 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести
за розкладом	<p>Тема 2. Нормативно-правове забезпечення страхового регулювання в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про страхування»: основні положення. 2. Характеристика інших нормативних актів, що регулюють страхову діяльність. 3. Гармонізація українського страхового законодавства з міжнародними стандартами. 4. Вплив європейських директив Solvency II на український страховий ринок. 	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю

за розкладом	<p>Тема 2. Нормативно-правове забезпечення страхового регулювання в Україні</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз ключових статей Закону України «Про страхування». 2. Оцінка ефективності українського законодавства у сфері страхування. 3. Директива Solvency II: вплив на український страховий ринок. <p><i>Дискусія:</i> «Які зміни у національному законодавстві у сфері страхування потрібні після війни?»»</p> <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте ключові положення Закону України «Про страхування». 2. Які міжнародні стандарти страхового регулювання застосовуються в Україні? 3. Що таке Директива Solvency II та як вона впливає на європейський страховий ринок? 	Семінарське заняття 1 год СРС 6 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести
за розкладом	<p>Тема 3. Органи страхового регулювання та нагляду</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль Національного банку України як мегарегулятора фінансового ринку. 2. Повноваження та функції НБУ у сфері страхового регулювання. 3. Взаємодія регуляторних органів (НБУ, Міністерства фінансів України, Державної служби фінансового моніторингу України). 4. Міжнародні організації страхового нагляду. 	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	<p>Тема 3. Органи страхового регулювання та нагляду</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль Національного банку України як мегарегулятора. 2. Особливості взаємодії органів нагляду у сфері страхування в Україні. 3. Співпраця НБУ з міжнародними організаціями страхового нагляду. <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порівняйте систему страхового нагляду в Україні та США. 2. Як здійснюється співпраця НБУ з міжнародними організаціями у сфері страхування? 	Семінарське заняття 1 год СРС 4 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести
за розкладом	<p>Тема 4. Ліцензування страхової діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види ліцензій на страхову діяльність. 2. Вимоги до страховиків для отримання 	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-	Питання для самоконтролю

	<p>ліцензії.</p> <p>3. Процедура видачі, призупинення та анулювання ліцензії.</p> <p>4. Практика ліцензування страховиків в Україні та за кордоном.</p>		ресурси	
за розкладом	<p>Тема 4. Ліцензування страхової діяльності</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <p>1. Документальне забезпечення процедури отримання ліцензії страховиком.</p> <p>2. Умови анулювання ліцензії – приклади з практики.</p> <p>3. Порівняльний аналіз процедури ліцензування в Україні та країнах ЄС.</p> <p><i>Дискусія:</i> «Чи потрібна лібералізація ліцензування страхових компаній?»</p> <p>Самостійна робота</p> <p>1. Які документи необхідні для отримання страхової ліцензії в Україні?</p> <p>2. За яких умов може бути анульована ліцензія страховика?</p> <p>3. Як відбувається процедура ліцензування у країнах Європейського Союзу?</p>	Семінарське заняття 1 год СРС 6 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести
за розкладом	<p>Тема 5. Фінансовий моніторинг та контроль діяльності страховиків</p> <p>1. Система фінансової звітності страхових компаній.</p> <p>2. Вимоги до капіталу та резервів страховика.</p> <p>3. Методи контролю платоспроможності страховиків.</p> <p>4. Аудит та зовнішній контроль у страховій діяльності.</p>	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	<p>Тема 5. Фінансовий моніторинг та контроль діяльності страховиків</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <p>1. Сутність та ключові параметри платоспроможності страхової компанії.</p> <p>2. Сутність резервів страховика і джерела їх формування.</p> <p>3. Вимоги до статутного капіталу страховиків в Україні.</p> <p>Самостійна робота</p> <p>1. Що таке платоспроможність страхової компанії і як вона визначається?</p> <p>2. Які існують вимоги до формування страхових резервів?</p> <p>3. Які основні показники використовуються для оцінки фінансової надійності страховика?</p>	Семінарське заняття 1 год СРС 6 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести

за розкладом	<p>Тема 6. Захист прав споживачів страхових послуг</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ключові проблеми захисту прав страхувальників в Україні. 2. Механізми розгляду скарг та врегулювання спорів. Особливості врегулювання страхових претензій. 3. Роль регулятора у забезпеченні прав споживачів. 4. Міжнародний досвід захисту прав страхувальників. 	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	<p>Тема 6. Захист прав споживачів страхових послуг</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні проблеми страхувальників при укладенні договорів страхування. 2. Механізми досудового врегулювання спорів у страхуванні. 3. Дії регулятора у разі скарг страхувальників. <p><i>Дискусія: «Чи потрібен в Україні страховий омбудсмен?»</i></p> <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які права мають страхувальники відповідно до законодавства України? 2. Які способи вирішення страхових спорів існують у досудовому порядку? 3. Як можна посилити захист споживачів страхових послуг в Україні? 	Семінарське заняття 1 год СРС 6 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести
за розкладом	<p>Тема 7. Страховий нагляд в умовах воєнного стану та економічних криз</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив війни на страховий ринок України. 2. Особливості регулювання страхових компаній у період економічних криз. 3. Врегулювання страхових виплат за воєнними ризиками. 4. Перспективи розвитку національного страхового ринку після війни. 	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	<p>Тема 7. Страховий нагляд в умовах воєнного стану та економічних криз</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив війни на діяльність страхових компаній в Україні. 2. Приклади адаптації страхового бізнесу до умов війни. 3. Проблеми впровадження і перспективи розвитку страхування воєнних ризиків в Україні. <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які проблеми виникли у страховиків України внаслідок війни? 	Семінарське заняття 1 год СРС 6 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести

	<p>2. Які зміни у страховому регулюванні відбулися у воєнний період?</p> <p>3. Які проблеми впровадження страхування воєнних ризиків в Україні?</p>			
за розкладом	<p>Тема 8. Перспективи розвитку страхового регулювання та нагляду в Україні</p> <p>1. Основні виклики для системи страхового нагляду.</p> <p>2. Стратегія розвитку національного страхового ринку в контексті Стратегії розвитку фінансового сектору України.</p> <p>3. Євроінтеграційні процеси у сфері страхування.</p> <p>4. Перспективи впровадження ризик-орієнтованого нагляду.</p>	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	<p>Тема 8. Перспективи розвитку страхового регулювання та нагляду в Україні</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <p>1. Основні напрями реформування страхового ринку України.</p> <p>2. Стратегія розвитку національного страхового ринку в контексті Стратегії розвитку фінансового сектору України – ключові пріоритети.</p> <p>3. Перспективи інтеграції України до європейського страхового простору.</p> <p><i>Дискусія:</i> «Яким буде страховий ринок України через 10 років?»</p> <p>Контрольна робота</p> <p><i>Самостійна робота</i></p> <p>1. Які основні напрями реформування страхового ринку України?</p> <p>2. Як відбувається адаптація страхового законодавства України до стандартів ЄС?</p> <p>3. Які перспективи розвитку страхового ринку України після війни?</p>	Семінарське заняття 1 год СРС 6 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести
за розкладом	<p>Індивідуальне завдання</p>	20 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Реферат